

قصیده المعلم از شاعر معاصر مصری احمد شوقی

۱- قُمْ لِلْمُعَلِّمِ وَفِّهِ التَّبْجِيلَا      كَادَ الْمُعَلِّمُ أَنْ يَكُونَ رَسُولَا

به خاطر احترام و تعظیم مقابل معلم بایست چون که نزدیک است معلم در تعلیم علم و اخلاق مانند پیامبر باشد.

۲- أَعْلَمْتَ أَشْرَفَ أَوْ أَجَلَّ مِنَ الَّذِي      يَبْنِي وَ يُنْشِئُ أَنْفُسًا وَ عُقُولَا

آیا کسی بهتر و شریف تر از آن کسی که اخلاق را در انسانها و علم را در عقل ها می کارد می شناسی

۳- سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ خَيْرَ مُعَلِّمٍ      عَلَّمْتَ بِالْقَلَمِ الْقُرُونَ الْأُولَى

ای خدای پاک و منزه، تو اولین معلمی هستی که به انسان بوسیله قلم احوال قرن های اولیه را آموختی

۴- أَرْسَلْتَ بِالْتَّوْرَةِ مُوسَى مُرْشِدَا      وَ ابْنَ الْبَتُولِ فَقَلَّمَ الْإِنْجِيلَا

حضرت موسی را به همراه کتابش تورات برای هدایت مردم فرستادی و حضرت عیسی را با انجیل برای هدایت بشر به سوی خیر مبعوث نمودی

۵- وَ فَجَّرْتَ يَنْبُوعَ الْبَيَانِ مُحَمَّدًا      فَسَقَى الْحَدِيثَ، وَنَوَلَ التَّنْزِيلَا

و چشمه های حکمت و بیان را به وسیله ی قرآن بر زبان حضرت محمد(ص) جاری ساختی تا با احادیث شریف و قرآن، تعلیم و واجبات مسلمانان را به آنان یاد دهد

۶- رَبُّوْا عَلَى الْإِنصَافِ فِتْيَانِ الْجِمَى      تَجِدُوهُمْ كَهَفِ الْحَقُوقِ كُهُولَا

در کودکی به اولاد خود انصاف را تعلیم دهید تا در بزرگی یا میان سالی حامی یا پناهگاه عدل و حق باشند

۷- فَهُوَ الَّذِي يَبْنِي الطَّبَاعَ قَوِيْمَةً      وَهُوَ الَّذِي يَبْنِي النَّفُوسَ عُدُولَا

انصاف و حفظ حقوق دیگران است که طبع و سرشت انسان را سالم می کند و عدالت را در نفس انسان می کارد.

۸- وَ يُقِيْمُ مَنْطِقَ كُلِّ أَعْوَجٍ مَنْطِقَا      وَ يُرِيهِ رَأْيَا فِي الْأُمُورِ أَصِيْلَا

انصاف است که کلام انسان را صحیح می گرداند و او را قادر می کند تا دیگران را قانع کند و آراء محکم و اصیل بدهد

۹- وَ إِذَا أَصِيبَ الْقَوْمُ فِي أَخْلَاقِهِمْ      فَأَقِمِ عَلَيْهِمْ مَأْتَمًا وَ عَوِيْلَا

علم به تنهایی برای ساختن و اصلاح جامعه و پیشرفت مردم آن کافی نیست بلکه اخلاق اهمیت زیادی در آن دارد و ملتی که اخلاق نداشته باشد لابد از بین خواهد رفت

۱۰- وَ إِذَا النِّسَاءُ نَشَأْنَ فِي أُمِّيَّةٍ      رَضَعَ الرِّجَالُ جِهَالَةً وَ خُمُولَا

اگر برای زنان فرصتی پیش نیاید تا علم و اخلاق بیاموزند فرزندان آنها نیز جاهل و ضعیف به با خواهند آمد

۱۱- لَيْسَ الْيَتِيمُ مَنْ إِنْتَهَى أَبَوَاهُ مِنْ      هَمِّ الْحَيَاةِ ، وَ خَلْفَاهُ ذَلِيلَا

یتیم کسی نیست که پدر و مادرش مرده باشند و او را تنها و ذلیل در این دنیا بگذارند.

۱۲- إِنَّ الْيَتِيمَ هُوَ الَّذِي تَلَقَّى لَهُ      أُمًّا تَخَلَّتْ ، أَوْ أَبًا مَشْغُولَا

بلکه یتیم کسی است که مادرش در تربیت او کم کاری کند و پدرش از پرورش و توجه به او غافل باشد.